

IZ PLANINSKE LITERATURE

NAŠE JAME, 17, 1-203, IZDAJA JAMARSKA ZVEZA SLOVENIJA. LJUBLJANA, 1975

Zvezek edine redno izhajajoče speleološke revije v Jugoslaviji je to pot izjemnega obsega. V zvezku je zajet material prvega jugoslovanskega simpozija o jamskem katastru in osmega zbornika slovenskih jamarjev in raziskovalcev krasa. Prvi je bil maja 1974 v Domžalah, drugi pa junija 1974 v Kranju.

Simpozij o jamskem katastru je obravnaval problematiko inventarizacije kraških objektov in katastra, ki je po posameznih republikah različen in ga vodijo vseh vrst ustanove ali društva. Potrebno je poenotiti principe za varstvo katastra. K temu je prispeval članek F. Šušteršiča, ki je prikazal razvoj katastra v Sloveniji in njegove principe v sedanji obliki. K metodologiji evidence kraških objektov sta prispevala tudi M. Lješević ter M. Ravbar.

S. Božičević, D. Gavrilović, A. Kapel in D. Manakovik so prikazali stanje katastra v Hrvaški, Srbiji, BiH in v Makedoniji.

Prispevki, ki so tehtni, bi bili dostopnejši tudi tujim jamarjem, če bi imeli povzetke v tujem jeziku.

V drugem delu revije se vrste članki z osmega zborovanja. Uvodno razpravo je imel U. Premru s prikazom geološke zgradbe Julijskih in Savinjskih Alp, kar za jamarje in raziskovalce krasa ne more biti oddaljena tema. Žal tudi ta prispevek nima povzetka v tujem jeziku. Tako novejši pogledi na geološko zgradbo ostanejo le za naše bralno območje.

V nadaljevanju je P. Habič prikazal razlike med alpskim in dinarskim krasom, F. Leben pa je pregledal arheološke najdbe v Gorenjskem. Najstarejše najdbe prikazujejo zapuščino srednjega in mladega paleolitika, neolitskih najdb ne poznamo. Sledov bronaste in železne dobe je manj, več pa sledov rimskega obdobja.

K tehniki raziskovanja sodi prispevek T. Planine o poizkusih obrabe plezalnih vrvi, nakar sledi nekateri prikazi posameznih kraških objektov npr. Jame pod Babjim zobom in Klemenškovega pekla, 310 m globokega brezna v Savinjskih Alpah.

P. Krivic in A. Praprotnik sta poročala o novih raziskavah sifonov v porečju Ljubljane. Potapljači so v zadnjem času dosegli nove globine in odprli nove rove. V nadaljevanju poročajo sodelavci Instituta za raziskovanje krasa o delu na Spe-

leološki karti Slovenije. Doslej so bili obdelani nekateri listi na Notranjskem, Primorskem in deloma na Dolenjskem. Obdelane so nekateri speleološke značilnosti glede na razpoložljive podatke in topografsko osnovo, mestoma pa je bilo z delom treba spremeniti tudi v začetku načrtano metodiko. Podana je tudi zgodovina raziskav in napotki za nadaljnje raziskovalno delo.

Kot zaključek je F. Habeta prispevek o nalogah jamarjev pri zaščiti kraškega podzemlja. Nujno je, da postanejo jamarji aktiven čuvár kraškega sveta, kajti z naraščanjem turizma in urbanizacije narašča tudi uničevanje okolja. Brezna in jame se polnijo z odpadki, ropajo se kapniki, izpuščajo se odplake v kraške potoke in ponikalnice.

Med poročili je obsežno poročilo predsednika na občnem zboru JZS v Kranju. Sledi poročilo R. Gospodariča o krasu in jamah severne Amerike in Puerto Rica, J. Jurečiča poročilo o 4. mednarodnem jarmarskem taboru v Bolgariji, junija 1974 ter poročilo o odprtju jarmarskega doma v Ravbarjevem stolpu v Planini.

Revijo ureja uredniški odbor pod vodstvom R. Gospodariča. Revija se po obliki, tehniki in vsebini že tradicionalno solidno uvršča v speleološko literaturo.

D. Novak

GEORGE SONNIER

V rubriki »Razgled po svetu« smo tega francoskega avtorja večkrat omenili ali citirali. Spada med najvidnejše francoske planinske pisatelje, eden redkih, ki literarno obravnava gorsko pokrajino in ljudi v njej. V tridesetih letih je napisal šest del, med drugim »Le Combat singulier« (Boj posebne vrste), roman o vzponu, ki traja šest dni, v katerih se zgodi vse, kar je le mogoče v teh »nebeskih višavah«. Roman je napisal za široko publiko, vendar tako, da ostane gora »nepremagana«. Človek je tisti, ki se v gori bori sam s seboj. Sonnier je to staro resnico upodobil z zgodbo o priletnem človeku, ki se spusti na težko turo brez kondicije, malce bolehen, skratka vse prej kot sposoben za tak »boj«. Je pa izkušen in po naravi preudaren. Kljub temu se poda na težko, dolgo zimsko turo. Po šestih dneh vzpona umre izčrpan, ko sine zor sedmega dne. »Ni hotel priti samo na vrh, hotel je priti višje od samega sebe.« To je bil tisti — nedoseženi vrh. Tako je zgodba ponazorila na izviren in rafiniran način nekakšno samomorilsko evtanazijo: lepo smrt kot sad prijetnega dejanja. Ju-